

Załącznik Nr 1
do zarządzenia Nr 30/2018
Dyrektora MOS w Radomiu
z dnia 13.12.2018r.

PROCEDURY
POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
W
MŁODZIEŻOWYM OŚRODKU SOCJOTERAPII
W RADOMIU

Podstawa prawna:

- Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018r. poz. 996 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018r. poz. 1457) ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U.1982 nr 35 poz. 228);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 1994 Nr 111, poz. 535);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. nr 10, poz. 55 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 1997 nr 75 poz. 468 ze zm.)
- Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. 2018.1560);
- Statut Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Radomiu.

1.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI O ZAGROŻENIU WYCHOWANKÓW DEMORALIZACJĄ I PRZESTĘPCZOŚCIĄ

W przypadku uzyskania informacji, że wychowanek, który nie ukończył 18 lat używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o jego demoralizacji – np. systematycznie uchyla się od wypełniania obowiązku szkolnego, narusza zasady współżycia społecznego, uprawia włóczęgostwo, przynależy do grupy przestępczej lub popełnia czyny zabronione, wychowawca/nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy grupy/klasy.
2. Wychowawca klasy/grupy informuje o fakcie pedagoga/psychologa i Dyrektora MOS-u.
3. Wychowawca grupy/klasy wzywa do Ośrodka rodziców wychowanka i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz wychowankiem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje podopiecznego do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do Ośrodka, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Ośrodek pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, Ośrodek powiadamia Sąd lub Policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie wychowanka, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia wychowanek, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie wychowawcy grupy/klasy jest określone przez Regulamin Ośrodka.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez wychowanka, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, Ośrodek jako instytucja jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Artykuły z „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich” odnoszące się do omówionych powyżej zagadnień:

Art. 4 § 1

„Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan

odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu”.

Art. 4 § 2

„Każdy, kto dowiedziawszy się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję”.

Art. 4 § 3

„Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym, sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

2.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z WYCHOWANKIEM SPOŻYWAJĄCYM NA TERENIE OŚRODKA ALKOHOL, ŚRODKI ODURZAJĄCE LUB BĘDĄCYM W POSIADANIU TYCH SUBSTANCJI

1. Wychowawca/nauczyciel, który stwierdzi, wyczuwając zmysłem węchu, że wychowanek jest pod wpływem alkoholu, lub podejrzewa, że jest pod wpływem środków odurzających, podejmuje działania zmierzające do odizolowania tego wychowanka od zespołu grupowego.
2. Nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie Dyrektora Ośrodka, rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka z Ośrodka.
5. Gdy rodzice odmawiają odebrania dziecka, o pozostawieniu wychowanka w Ośrodku, czy przewiezieniu go do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom Policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia wychowanka i w porozumieniu z Dyrektorem.
6. Ośrodek zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice wychowanka będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, a jest on agresywny

lub swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

7. Jeśli Policja przewiezie podopiecznego do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych - do wytrzeźwienia, o tym fakcie zawiadamia się rodziców/prawnych opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli wychowanek nie ukończył 18 lat.
8. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których podopieczny (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających na terenie Ośrodka, to placówka ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (specjalista ds. nieletnich) lub Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.
9. Spożywanie alkoholu przez wychowanka, który ukończył 17 lat stanowi wykroczenie z art. 43 ust.1 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
10. Gdy wychowanek wnosi na teren Ośrodka alkohol lub inne środki odurzające, wychowawca ma prawo zażądać (w obecności innej osoby), by wychowanek przekazał mu te substancje, **sam pokazał** zawartość torby, kieszeni, szafki, itp. Wychowawca/nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani przedmiotów wychowanka – **jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji**.
11. Odebrane w ten sposób środki wychowawca zabezpiecza do czasu przyjazdu **Policji**. Uwaga: substancji przypominającej narkotyki nie wolno wyjmować z opakowania, przesypywać, przelewać, wąchać, sprawdzać smak, dotykać – należy umieścić w pomieszczeniu niedostępnym dla innych osób. Wychowawca powiadamia o tym fakcie Dyrektora oraz rodziców/prawnych opiekunów wychowanka. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje uzyskane informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
12. W przypadku istnienia podejrzenia, że wychowanek posiada przy sobie alkohol lub inne środki odurzające i odmawia przekazania ich wychowawcy, zawiadamia on Dyrektora i Policję oraz rodziców.
13. Wychowawca próbuje ustalić w jaki sposób i od kogo wychowanek nabył alkohol lub substancję odurzającą. Całe zdarzenie wychowawca/nauczyciel dokumentuje w formie **dokładnej notatki służbowej** wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
14. Każdy przypadek picia alkoholu przez wychowanków czy posiadania lub zażywania środków odurzających na terenie placówki i poza nią jest omawiany na Zespole Wychowawczym, na którego zebranie wzywany jest także wychowanek. Z wnioskiem o zwołanie zespołu oraz z propozycją terminu występuje pedagog lub wychowawca. Praca zespołu kończy się sformułowaniem wspólnie z rodzicami

wniosków oraz szczegółowych ustaleń (zobowiązań ze wszystkich stron) do realizacji w najbliższym czasie. Przyjęte zasady postępowania podejmuje wychowanek oraz strony biorące udział w realizacji kontraktu.

15. Kiedy rozmowy z rodzicami nie przynoszą skutków wychowawczych albo rodzice odmawiają współpracy, a incydenty te zdarzają się ponownie, wówczas wychowawca klasy lub wychowawca grupy pisemnie występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich.
16. W przypadku gdy problem dotyczy wychowanka pełnoletniego, może on być skreślony z listy wychowanków uchwałą Rady Pedagogicznej.

UWAGA

Zgodnie z przepisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest:

- Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych.
- Wprowadzanie do obrotu środków odurzających.
- Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia.
- Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest wychowanek, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni wychowanek, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii, należy wezwać Policję.

17. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez wychowanka, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić Policję lub Sąd Rejonowy Wydział Rodziny i Nieletnich.
18. W przypadku popełnienia przestępstwa przez wychowanka, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

3.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ WYCHOWANKA PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONÝCH

1. Wychowanek ma obowiązek oddania przedmiotu zabronionego - należy go o tym poinformować.
2. W przypadku dalszej odmowy, wychowanek ponosi konsekwencje za złamanie Regulaminu Ośrodka.
3. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia wychowanków i pracowników Ośrodka należy:
 - a. Natychmiast powiadomić Dyrektora, który powiadamia Policję.
 - b. Zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie Ośrodka osobom.
 - c. Uniemożliwienie dostępu osób postronnych do tych przedmiotów.
 - d. Nie dopuścić do paniki – zachować spokój i opanowanie.
 - e. W każdym przypadku powiadomić rodziców wychowanka.

4.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DOWIEZIENIA WYCHOWANKA POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

1. Pracownik pedagogiczny nie przyjmuje dowiezonego do Ośrodka wychowanka będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.
2. W przypadku kwestii spornej pracownik jest zobowiązany zadzwonić pod numer 997 i powiadomić dyżurnego o zaistniałej sytuacji.
3. Wychowanek będący pod wpływem alkoholu lub środków odurzających Pogotowie Ratunkowe odwozi na oddział detoksykacyjny Szpitala Dziecięcego. Wykonanie w/w czynności leży w gestii Policji.

5.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z WYCHOWANKIEM W PRZYPADKU PALENIA PAPIEROSÓW

1. Upomnienie wychowanka przez wychowawcę podczas indywidualnej rozmowy.
2. Zawiadomienie o sytuacji pedagoga lub psychologa.
3. Zawiadomienie rodziców o sytuacji. Podjęcie wspólnych oddziaływań wychowawcy i rodziców wobec wychowanka.

4. Podjęcie indywidualnej pracy terapeutycznej z wychowankiem przez pedagoga, psychologa we współpracy z rodzicami i wychowawcą klasy/grupy.
5. Zastosowanie kolejnych kar określonych w Statucie Ośrodka.
6. Zawarcie przez wychowawcę klasy, grupy, psychologa i pedagoga, rodziców oraz wychowanka kontraktu, w którym strony zobowiązują się do przestrzegania ustalonych zasad. W przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców informowanie kuratora wychowanka, asystenta rodziny, Policję, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich.
7. Stosowanie zasady, że wszelkie szkody materialne w Ośrodku wyrządzone przez wychowanka w wyniku palenia papierosów są usuwane przez niego lub rekompensowane finansowo przez rodziców.
8. W przypadku ostentacyjnego i nagminnego palenia papierosów na terenie Ośrodka powiadomienie Straży Miejskiej.

6.

PROCEDURA SAMODZIELNEGO WYJAZDU WYCHOWANKA Z OŚRODKA

1. Wychowankowie opuszczają Ośrodek tylko po dokonaniu wypisu w zeszycie przepustek przez wychowawcę lub innego pracownika pedagogicznego.
2. Wychowankowie niepełnoletni nie mogą wychodzić na samodzielne spacery poza teren Ośrodka bez zgody wychowawcy.
3. Wychowawca dokonuje wypisu wychowanka gdy:
 - a) posiada on zgodę rodziców na urlopowanie w dni wolne od nauki;
 - b) ma dobre zachowanie - uzyskał tygodniową ocenę minimum 4.5 i na tej podstawie otrzymał weekendową przepustkę lub krótkoterminową przepustkę, np. (wyjście po obiedzie, powrót na kolację), za pisemną zgodą rodziców.
 - c) będzie odebrany przez rodzica lub ma zgodę na samodzielne dojazdy do domu.
4. Rodzice wychowanka na piśmie powinni wyrazić zgodę na samodzielny wyjazd dziecka z Ośrodka oraz samodzielny powrót dziecka do Ośrodka oraz potwierdzić informację podpisem. Pisemna zgoda rodziców powinna być zaopiniowana przez wychowawcę grupy wychowawczej.
5. Dokumentacja dotycząca samodzielnych wyjazdów znajduje się w indywidualnej teczce wychowanka.

6. Sporządza się aktualną listę wychowanków, niemających zgody rodziców na samodzielne wyjazdy. Lista ta powinna być dostępna w pokoju wychowawców.
7. Wszystkie wyjścia, powroty, wyjazdy i przyjazdy wychowanka do Ośrodka powinny być odnotowane w zeszycie przepustek.
8. Rodzice będą informowani przez wychowawcę grupy wychowawczej o przypadkach spóźnienia dziecka powracającego do Ośrodka.
9. Wychowanek wyjeżdżający do domu powinien być odpowiednio przygotowany do wyjazdu przez wychowawcę sprawującego nad nim opiekę tj. odpowiedni ubiór, spakowany bagaż, pozostawiony porządek w swoim pokoju itp.
10. Wychowankowie, którzy nie mają podpisanej zgody na samodzielne wyjazdy odbierani są z Ośrodka przez rodziców. Dopuszczalne jest odebranie wychowanka przez osobę dorosłą mającą pisemne upoważnienie i zgodę od rodziców na odbiór wychowanka z Ośrodka.
11. Wychowanek przynajmniej raz na miesiąc wyjeżdża na przepustkę do domu rodzinnego mimo, iż nie uzyskał tygodniowej oceny zachowania 4.5.

7.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA OŚRODKA PRZEZ WYCHOWANKA

Wychowanek bez zgody wychowawcy nie może opuścić grupy/bez zgodny nauczyciela opuścić klasy. W sytuacji samowolnego oddalenia się wychowawca/nauczyciel zobowiązany jest przedsięwziąć następujące działania:

1. Wychowawca/nauczyciel po zostawieniu pod opieką wychowanków innemu pracownikowi pedagogicznemu sprawdza, czy wychowanek nie przebywa na terenie Ośrodka.
2. Wychowawca/nauczyciel powiadamia Policję w porozumieniu z Kierownikiem internatu/Dyrektorem o samowolnym oddaleniu się wychowanka z Ośrodka, podając niezbędne informacje na jego temat (rysopis, znaki szczególne itp.).
3. Telefonicznie kontaktuje się z rodzicami dziecka.
4. W razie powrotu dziecka do Ośrodka należy bezzwłocznie zawiadomić telefonicznie lub w inny sposób wszystkie osoby, które poinformowane były o zaginięciu wychowanka (Policja, rodzice, Dyrektor).
5. Z czynności podejmowanych w trakcie poszukiwania wychowanka, który samowolnie opuścił Ośrodek wychowawca, przy którym zdarzenie miało miejsce zobowiązany jest **sporządzić notatkę**, którą przekazuje Dyrektorowi.

6. Wychowawca powinien także dokonać **wpisu do Rejestru ucieczek i samowolnych oddaleń wychowanków** oraz do dziennika zajęć wychowawczych w rubryce „wychowankowie nieobecni” oraz poinformować o tym incydencie wychowawcę klasy, do której uczęszcza dany wychowanek, pedagoga, psychologa.
7. Wobec wychowanka, który samowolnie oddalił się z Ośrodka należy zastosować konsekwencje przewidziane w Regulaminie Ośrodka.

8.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA CYBERPRZEMOCY

Cyberprzemoc - to prześladowanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi elektronicznych- e-maila, witryn, forów dyskusyjnych w Internecie. To także dręczenie przez komunikatory czy złośliwymi SMS-ami. W sytuacji stwierdzenia cyberprzemocy należy:

1. Udzielić wsparcia ofierze przemocy. Zabezpieczyć dowody i ustalić okoliczności zdarzenia (smsy, rozmowy z komunikatorów, e-mail, z portali społecznościowych, zdjęcia, filmiki).
2. Poinformować o całym zdarzeniu Dyrektora, psychologa, wychowawców - wspólna analiza zdarzenia i zaplanowanie dalszego planu działań:
 - a) wyciągnięcie konsekwencji oraz podjęcie działań zmierzających do zmiany jego postawy;
 - b) poinformować o zdarzeniu rodziców ofiary i sprawcy cyberprzemocy;
 - c) w przypadku powtórzenia cyberprzemocy przez tą samą osobę powiadomienie Policji;
 - d) nawiązanie kontaktu z administratorem serwisu w celu usunięcia z sieci krzywdzących ofiarę materiałów.
3. Zabezpieczenie portali społecznościowych (brak dostępu dla wychowanków).
4. Zaproszenie policjanta do spraw prewencji celem przeprowadzenia pogadanki o tematyce cyberprzemocy i konsekwencjach prawnych.
5. Uświadomienie wychowankom zasad korzystania i zagrożeń płynących z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.
6. Przeprowadzenie szkolenia dla rodziców na temat różnorodnych zagrożeń płynących z Internetu.

9.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z WYCHOWANKIEM, KTÓRY JEST SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

1. Należy niezwłocznie powiadomić Dyrektora Ośrodka.
2. Ustalić okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie Ośrodka, należy przekazać go Dyrektorowi Ośrodka lub pedagogowi lub psychologowi pod opiekę.
4. Następnie powiadomienie rodziców wychowanka.
5. Policję należy powiadomić niezwłocznie w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, włamania, kradzież cennych rzeczy, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy sprawca nie jest wychowankiem Ośrodka i jego tożsamość nie jest znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji (np. porzucony nóż, przedmiot z kradzieży).
7. Wychowawca/nauczyciel dokumentuje zdarzenie w formie **notatki służbowej**.
8. Wobec wychowanków będących sprawcami przestępstw i czynów karalnych w dalszej kolejności mają zastosowania przepisy, dotyczące udzielania kar, zawarte w Statucie Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Radomiu.

Zakazy:

1. **Nie należy „na własną rękę” konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.**
2. **Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.**

10.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z WYCHOWANKIEM, KTÓRY JEST POSZKODOWANYM CZYNU KARALNEGO

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadomienie Dyrektora Ośrodka.
3. Powiadomienie rodziców.

4. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

11.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UJAWNIENIA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANEGO NA WNIOSEK POKRZYWDZONEGO NA TERENIE OŚRODKA

1. Ściganie na wniosek pokrzywdzonego, w tym przypadku wszczęcie postępowania przez Policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego. W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek do protokołu, a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne.
2. Dyrektor lub pedagog/psycholog przyjmuje do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnia dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
3. Dyrektor lub pedagog/psycholog odnotowuje godzinę zgłoszenia.
4. Dyrektor zapewnia w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
5. Dyrektor bez zbędnej zwłoki sprawdza w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym: jeżeli wychowanek podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację, sprawdza, czy zdarzenie zaistniało na terenie Ośrodka oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć jego uczestników, nie nagłaśnia zdarzenia.
6. Dyrektor lub pedagog/psycholog powiadamia rodziców dziecka pokrzywdzonego, relacjonuje im zdarzenie i uzgadnia z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę Policji.
7. W przypadku odmowy złożenia wniosku o ściganie sprawców przez rodziców należy ich poinformować, jakie środki podejmie Ośrodek w stosunku do sprawców zdarzenia.

12.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI BÓJKI MIĘDZY WYCHOWANKAMI NA TERENIE OŚRODKA

1. Nauczyciel/wychowawca obecny przy zajściu wydaje nakaz natychmiastowego zaprzestania bójki, w razie potrzeby rozdziela wychowanków z pomocą innego pracownika Ośrodka. Następnie powiadamia wychowawcę klasowego/wychowawcę grupowego i pedagoga/psychologa, którzy przeprowadzają rozmowę z uczestnikami bójki w przypadku braku obrażeń i niepokojących objawów.
2. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem przekazuje informację Dyrektorowi Ośrodka, sporządzana jest notatka służbowa ze zdarzenia.
3. Próba mediacji między stronami konfliktu.
4. Dyrektor w szczególnych wypadkach powiadamia Policję i Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich.
5. Wychowawca, jeśli doszło do poważnych obrażeń i została powiadomiona Policja, zawiadamia również rodziców oraz Pogotowie Ratunkowe.
6. Wobec uczestników zajścia stosuje się środki wychowawcze zapisane w Statucie Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Radomiu.

13.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA I CUDZEJ WŁASNOŚCI

1. Interwencja świadka zdarzenia – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Poinformowanie o zdarzeniu rodziców.
4. Podjęcie działań prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców lub naprawienie szkody bądź innej formy zadośćuczynienia.
5. W przypadku dużej szkody wezwanie Policji lub powiadomienie Sądu.
6. Sporządzenie notatki służbowej.
7. Odnotowanie tego faktu w Zeszycie zgłaszanych usterek, awarii, uwag, zdarzeń dot. bezpieczeństwa i higieny w pomieszczeniach MOS przez wychowawców i nauczycieli.

14.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELAWYCHOWAWCY LUB INNEGO PRACOWNIKA OŚRODKA

(obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika placówki)

1. Poszkodowany pracownik powiadamia Dyrektora Ośrodka, rodziców wychowanka.
2. Dyrektor wyjaśnia okoliczności zajścia.
3. Powiadomienie Policji lub Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich.
4. Wychowawca opracowuje plan pracy z wychowankiem w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem.
5. Wobec wychowanka stosuje się środki wychowawcze zapisane w Statucie MOS.
6. Poszkodowany wychowawca/nauczyciel zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z zajścia.

15.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA PRACOWNIKA OŚRODKA WOBEC WYCHOWANKA

1. Na wniosek wychowanka lub pracownika Ośrodka lub rodzica Dyrektor placówki przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. Ustala dane personalne.
3. Ustalenie przyczyn i skutków zdarzenia – próba mediacji między stronami konfliktu w obecności zainteresowanych stron: rodziców wychowanka, Dyrektora Ośrodka, psychologa, pedagoga.
4. W przypadku widocznych obrażeń Ośrodek wzywa Pogotowie Ratunkowe.
5. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – podjęcie przez Dyrektora Ośrodka postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika – powiadomienie odpowiednich organów.

16.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC WYCHOWANKÓW ZAKŁÓCAJĄCYCH TOK LEKCJI

*Poprzez **zakłócenie toku lekcji** należy rozumieć wszelkie działania wychowanków uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).*

1. Nauczyciel prosi pracownika obsługi dyżurującego na korytarzu, by wezwał pedagoga lub psychologa. Jeżeli interwencja pedagoga lub psychologa jest niemożliwa, pracownik obsługi powiadamia Dyrektora Ośrodka, który podejmuje dalsze decyzje.
2. Pedagog/psycholog zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających wychowanków, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia np. do gabinetu pedagoga lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu Dyrektora.
3. Pedagog/psycholog przeprowadza z wychowankami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia.
4. Wychowanek/wychowankowie zostają zaprowadzeni do świetlicy lub innego odrębnego pomieszczenia i pod opieką wyznaczonej osoby pracują samodzielnie – otrzymują od nauczyciela pisemny wykaz zadań związanych z tematyką zakłócanej lekcji, które muszą wykonać.
5. Wychowanek/wychowankowie po lekcjach, we własnym zakresie dowiadują się jaki był przebieg lekcji, uzupełniają notatki, odrabiają pracę domową.
6. Podczas następnych zajęć nauczyciel rozlicza wychowanków z realizacji zadań zleconych do samodzielnego wykonania, sprawdza pracę domową i weryfikuje wiedzę z tematyki omawianej lekcji, która była zakłócana.
7. Jeżeli wychowanek w rażący sposób złamał zasady, pedagog/psycholog powiadamia Dyrektora Ośrodka.
8. Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach postępowania, należy postępować według tych procedur.
9. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie).

Działania naprawcze:

1. Wychowawca ocenia potrzeby, monitoruje stan psychiczny wychowanków ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na

wychowanków, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji.

2. Wychowawca konsultuje sytuację z pedagogiem, psychologiem zasięga opinii specjalistów i ułatwia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

17.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC WYCHOWANKÓW SAMOWOLNIE OPUSZCZAJĄCYCH ZAJĘCIA LEKCYJNE LUB WYCHOWAWCZE

1. Wychowawca prowadzący zajęcia sporządza notatkę o zdarzeniu podając godzinę opuszczenia zajęć przez wychowanka(ów).
2. Nauczyciel w E- dzienniku lekcyjnym w tabeli sprawdzania obecności zaznacza samowolne opuszczenie zajęć przez wychowanka literą U oraz dokonuje wpisu o zdarzeniu w tabeli: „Zachowanie – uwagi”.
3. Nauczyciel/wychowawca nie może opuszczać sali, w której odbywają się zajęcia.
4. Po zakończeniu zajęć, o samowolnym opuszczeniu zajęć przez wychowanka, prowadzący powiadamia wychowawcę klasy oraz grupy a także rodziców.
5. Nauczyciel prowadzący zajęcia, wychowawca klasy i grupy wyjaśniają okoliczności zdarzenia.
6. Wobec wychowanka stosuje się konsekwencje określone w Regulaminie Ośrodka.

18.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCHYLANIA SIĘ OD OBOWIĄZKU SZKOLNEGO - WAGAROWANIE

1. Indywidualna rozmowa z wychowankiem w celu poznania przyczyny wagarów, ucieczki z lekcji oraz świadomości wychowanka dotyczącej konsekwencji dokonanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. Kontakt wychowawcy z rodzicami i udzielenie informacji o frekwencji.
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z wychowankiem w obecności rodziców w trakcie, którego zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji wychowanka na zajęcia.
4. Dalsza obserwacja wychowanka.
5. W przypadku wyeliminowania problemu wychowanka powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców, na forum klasy, ocena zachowania.

6. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca zgłasza problem do pedagoga lub psychologa.
7. Kolejna rozmowa z wychowankiem, rodzicami i pedagogiem/psychologiem.
8. Zwołanie Zespołu Wychowawczego w celu rozwiązania problemu.
9. Po wyczerpaniu możliwości, postępowanie według Regulaminu Ośrodka oraz Statutu MOS w Radomiu.

19.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA DYREKTORA OŚRODKA W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA TERENIE OŚRODKA

Najdrastyczniejszą sytuacją, jaka może spotkać wychowanka w Ośrodku jest zatrzymanie przez Policję. Aby jednak ono nastąpiło, musi zaistnieć jedna z wymienionych niżej przesłanek:

- Istnieje uzasadnione przypuszczenie, że wychowanek popełnił przestępstwo.
- Przeciwko wychowankowi toczy się postępowanie karne a sąd lub prokurator zarządzili jego przymusowe doprowadzenie (art. 247 kpk.).
- Wychowanek jest świadkiem w procesie karnym, a organem prowadzącym postępowanie (policja, prokurator, sąd).
- Zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w Policyjnej Izbie Dziecka.
- Wychowanek stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego a także dla mienia (art. 15 ust. 1 pkt. 3 Ustawy o Policji).
- Wychowanek w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.

Każda dotycząca wychowanków, wizyta Policjantów powinna być wcześniej zasygnalizowana Dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem Ośrodka.

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia Dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje Dyrektora o zamiarze zatrzymania wychowanka.

4. Pedagog/psycholog lub wychowawca/nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu Dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Pedagog/psycholog lub wychowawca informują telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez Policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządzają pisemną informację i przesyłają do miejsca ich zamieszkania.
6. W przesłuchaniu nieletniego, które są przeprowadzane w Ośrodku lub w jednostce Policji uczestniczy pedagog lub psycholog.
7. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego na terenie Ośrodka należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

20.

INNE CZYNNOŚCI WYKONYWANE PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE OŚRODKA

1. Na terenie Ośrodka każdy wychowanek może być wylegitymowany przez Policję.
2. Legitymowanie ma na celu:
 - Identyfikację osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia.
 - Ustalenie świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego.
 - Wykonanie polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego.
 - Identyfikację osób wskazanych przez pokrzywdzonego jako sprawców przestępstw lub wykroczeń.
 - Poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości.
3. Na terenie Ośrodka Policja może dokonać przeszukania w celu:
 - Znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym (art. 219 kpk).
 - Wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.
4. Dopuszczalne jest również przesłuchanie na terenie Ośrodka, przy czym:
 - Jeżeli wychowanek nie ma ukończonych 17 lat a jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego – przesłuchanie powinno odbywać się w obecności rodziców, pedagoga lub psychologa.

- W charakterze świadka można przesłuchać każdego nieletniego bez względu na wiek i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców.

21.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO WYCHOWANKA

Działania interwencyjne:

1. Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiaj wychowanka samego.
3. Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
4. Bez rozgłosu przeprowadź wychowanka w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia.
6. Wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba.
7. Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
8. Towarzysz wychowankowi - **jesteś dla niego ważny.**
9. Zawiadom psychologa i Dyrekcję Ośrodka.
10. Dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:

RYZIKO UMIARKOWANE	DUŻE RYZIKO	EKSTREMALNE RYZIKO
<p>Np.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychowanek mówi o samobójstwie • nie mówi jak to zrobi • nie było wcześniejszych prób 	<p>Np.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wystąpiły czynniki przedwypadkowe • wychowanek mówi jak to zrobi • były wcześniejsze próby 	<p>Np.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe • wychowanek dokonał samookaleczenia • podjął inne działania zagrażające zdrowiu/życiu

11. Zawiadom wychowawcę grupy, Zespół Wychowawczy, poinformuj o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka).
12. Powiadom rodziców.
13. Dokonaj(cie) wyboru priorytetów działania uzależniając działania od oceny sytuacji.
14. Ustal (cie) strategię odpowiednią do uzgodnionych priorytetów.

15. Chronić(cie) wychowanka oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (np. kontakt z mediami, świadkami, itp.)

Działania uprzedzające, zapobiegawcze:

1. Omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej.
2. Upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych (np. list sprawdzających).
3. Omówienie problematyki w ramach Zespołu Wychowawczego.
4. Monitorowanie stanu psychicznego wychowanków, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.

22.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
ZABÓJSTWA/SAMOBÓJSTWA**

1. Natychmiast o zdarzeniu powiadomić Dyrektora Ośrodka.
2. Dyrektor powiadamia Policję, Pogotowie Ratunkowe i przełożonych.
3. Dyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu przybycia Policji.
4. Nie należy udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomi się najbliższej rodziny.
5. Dyrektor wyznacza osobę do jak najszybszego powiadomienia najbliższej rodziny o śmierci wychowanka. Należy zrobić to twarzą w twarz, unikać telefonu lub poczty.
6. Psycholog powiadamia Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną i organizuje we współpracy pomoc psychologiczną wychowankom i nauczycielom/wychowawcom.
7. Dyrektor w miarę możliwości organizuje pomoc i wsparcie rodzinie zmarłego, w razie potrzeby należy powiadomić Pogotowie Ratunkowe.
8. Dyrektor organizuje pracę Ośrodka w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego wychowankom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
9. W przypadku próby samobójczej stosuje się obowiązujące procedury.
10. Należy stosować procedury kontaktowania się z mediami.

23.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
SAMOUSZKODZENIA/SAMOOKALECZENIA WYCHOWANKA
NIEZAGRAŻAJĄCEGO BEZPOŚREDNIO ŻYCIU**

1. W przypadku uzyskania informacji na temat samookaleczenia wychowanka, należy udzielić mu pomocy przedmedycznej.
2. Poinformować o zdarzeniu rodziców wychowanka.
3. Powiadomić specjalistów, wychowawcę prowadzącego – próbować wyjaśnić przyczyny, podjąć działania wspierające.
4. Wychowawca/nauczyciel odnotowuje ten fakt w zeszycie informacyjnym i sporządza notatkę służbową.
5. W przypadku częstych samookaleczeń w porozumieniu z rodzicami rozważyć konsultację psychiatryczną.

24.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŻAŁOBY
PO ŚMIERCI WYCHOWANKA
(ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)**

Działania uprzedzające:

1. Omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej.
2. Omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

Działania interwencyjne:

1. Dyrektor i psycholog informują nauczycieli, wychowawców.
2. Psycholog przypomina zasady dyskusji z wychowankami, uwzględniając elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach.
3. Wychowawca informuje wychowanków na forum grupy/klasy.
4. Dyrektor stwarza możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

25.

PROCEDURA KONTAKTU Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

1. Należy wyznaczyć jedną komunikatywną, kompetentną i dobrze merytorycznie przygotowaną osobę do kontaktu z mediami.
2. Jasno należy określić kto, w jaki sposób i gdzie będzie przekazywał dziennikarzom informacje.
3. Na pytania mediów należy odpowiadać natychmiast, przekazując jedynie konkretne i sprawdzone informacje, należy rozmawiać o faktach, nie snuć domysłów.
4. W sytuacji dużego zainteresowania mediów warto zorganizować konferencję prasową i przygotować komunikaty prasowe.
5. Konferencję prasową powinien prowadzić Dyrektor Ośrodka, choć istotne informacje może przekazać ktoś inny spośród personelu Ośrodka lub osoba ze współpracującej z Ośrodkiem w przewyciężaniu kryzysu instytucji czy organizacji.
6. W trakcie konferencji należy w jak najpełniejszy sposób odpowiadać na pytania dziennikarzy.
7. Dyrektor powiadamia Policję, Pogotowie Ratunkowe i przełożonych.

26.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA KRYZYSU WYCHOWAWCZEGO

Kryzys jest to negatywne oddziaływanie na siebie wychowanków i wychowawców niosące konsekwencje emocjonalne dotyczące uczestników zdarzenia jak i konsekwencje społeczne.

1. Po stwierdzeniu kryzysu wychowawczego przez wychowawcę należy poinformować ustnie pedagoga, psychologa, Dyrektora celem natychmiastowego podjęcia środków interwencyjnych.
2. Niezwłocznie należy powiadomić Zespół Wychowawczy celem opracowania metod postępowania w stosunku do osoby czy grupy osób zaangażowanych w kryzys.
3. Podjęcie indywidualnej pracy terapeutycznej z wychowankiem poprzez pedagoga, psychologa we współpracy z rodzicami i wychowawcą grupy/klasy.
4. Wyraźnie i jasno nazywamy rzeczy po imieniu. Mówimy o agresji, przemocy, znęcaniu się, dręczeniu, wyzywaniu, molestowaniu seksualnym, kłamstwach. wskazujemy konkretne reguły, zasady, prawa, które zostały złamane.

5. Opracowanie norm postępowania dla wychowanka sprawującego problemy wychowawcze zawarcie kontraktu z wychowankiem. Uzgodnienie, czego nie należy robić i dlaczego, jakie konsekwencje (karę) poniesie wychowanek.
6. Monitorowanie zachowania i postępowania wychowanków.

27.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU EPIZODU PSYCHOTYCZNEGO WYCHOWANKA

1. Działania interwencyjne nauczycieli/wychowawców:

- nie pozostawiaj wychowanka samego;
- reaguj spokojnie, łagodnie;
- bez rozgłosu przeprowadź wychowanka w spokojne miejsce;
- na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w Ośrodku informacji o zdarzeniu;
- zawiadom Pogotowie Ratunkowe;
- nie skupiaj się na rozstrzyganiu, czy to jest psychoza.

2. Działania naprawcze:

- jeżeli wychowanek wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego grupę, np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany);
- jeżeli wychowanek sobie tego nie życzy, nie informować grupy;
- jeżeli wychowanek opowiada o swoim leczeniu psychicznym innym wychowankom i nie jest to tajemnica możemy informować grupę o dojrzałym podejściu i traktowaniu ludzi chorych psychicznie;
- wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określeniu wymagań wobec wychowanka;
- konsultować postępowanie z lekarzem oddziałowym, na którym leczy się wychowanek, który to lekarz jednak nie musi udzielać informacji;
- udzielić elementarnej pomocy rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form pomocy dostępnych zewnętrznych Ośrodkach.

28.

PROCEDURA DOTYCZĄCA ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA WYCHOWANKOM PODCZAS WYJŚĆ POZA OŚRODEK

1. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba prowadzi rejestr wyjść grupowych wychowanków, które nie są wycieczkami, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki.
2. Rejestr zawiera: datę, miejsce i godzinę wyjścia lub zbiórki wychowanków, cel lub program wyjścia, miejsce i godzinę powrotu, imiona i nazwiska opiekunów, liczbę wychowanków oraz podpisy opiekunów i Dyrektora.
3. Do prowadzenia rejestru Dyrektor może upoważnić inną osobę. Do wycieczek szkolnych nadal stosuje się kartę wycieczki, określoną w Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki.
4. Niedopuszczalne jest organizowanie spacerów i wyjść w sytuacji stwierdzenia niekorzystnych i zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu wychowanków warunków atmosferycznych.
5. Opiekun bierze pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci, które są pod jego opieką.
6. Odpowiedzialność za wychowanków w czasie wyjść i spacerów - stosuje wszystkie uregulowania bezpieczeństwa.
7. Każde wyjście powinno być zaplanowane tematycznie.
8. Wychowawca grup wychowawczych planując wyjście z wychowankami powinien upewnić się czy zakończyli oni zajęcia dydaktyczne.
9. Opiekun zobowiązany jest sprawdzić stan liczebny grupy.
10. Wychowanek wychodzący na spacer powinien być odpowiednio ubrany, stosownie do warunków atmosferycznych.
11. Wychowanek uczestniczący w wyjściu powinien znać zasady ruchu drogowego.
12. **Podczas wyjść wychowankowie tworzą zwartą grupę: z przodu wychowankowie starsi i sprawniejsi fizycznie następnie pozostali, a na końcu kolumnę zamyka wychowawca.**
13. **Niedopuszczalne jest żeby wychowankowie szli za opiekunem.**

14. W przypadku gdy nie ma chodnika lub miejsca przeznaczonego dla pieszych wychowankowie maszerują małymi grupami poruszając się lewą stroną drogi.
15. Nie wolno jest zatrzymywać się w miejscach, gdzie utrudniona jest widoczność tzn. na zakrętach, za i przed wzniesieniem, które zasłaniają widoczność kierującym pojazdami.
16. Przez ulicę wychowankowie przechodzą tylko w miejscach do tego wyznaczonych.
17. **Opiekun powinien zwracać uwagę na kulturalne zachowanie i słownictwo w miejscach publicznych.**
18. W razie zdarzenia losowego (wypadku wychowanka) wychowawca wraca do Ośrodka. Jeżeli wychowanek nie może samodzielnie wrócić wychowawca dzwoni po pomoc do Ośrodka. Jeżeli stan zdrowia wychowanka budzi niepokój dzwoni po Pogotowie Ratunkowe.

29.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU WYCHOWANKA

Pracownik Ośrodka, który powziął wiadomość o wypadku wychowanka:

1. Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. Nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając wychowanków z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa wychowanków.
3. Niezwłocznie **powiadamia Dyrektora Ośrodka.**
4. Jeśli nauczyciel/wychowawca ma w tym czasie zajęcia z klasą, grupą wychowawczą - prosi o nadzór nad swoimi wychowankami innego nauczyciela bądź wychowawcę z najbliższego otoczenia.
5. O każdym wypadku Dyrektor, wychowawca bądź nauczyciel pod opieką, którego przebywał wychowanek w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego. Fakt ten powiadamiający **dokumentuje wpisem w Zeszycie Informacyjnym, w dzienniku zajęć** podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca/opiekuna wychowanka o wypadku.
6. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń - np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy

poszkodowanemu wychowankowi, nauczyciel lub wychowawca powiadamiając rodzica ustala z nim:

- potrzebę wezwania pogotowia;
- potrzebę wcześniejszego przybycia rodzica;
- godzinę odbioru dziecka z Ośrodka w dniu zdarzenia.

Informacje o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

7. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel/wychowawca lub Dyrektor wzywa Pogotowie Ratunkowe.
8. O każdym wypadku pracownik, który był świadkiem wypadku lub Dyrektor Ośrodka zawiadamia współpracującego z Ośrodkiem pracownika służby bhp.
9. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym Dyrektor zawiadamia niezwłocznie prokuratora, kuratora oświaty oraz organ prowadzący.
10. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, Dyrektor Ośrodka zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
11. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
12. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza teren Ośrodka, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
13. Dyrektor Ośrodka powołuje członków zespołu powypadkowego:
 - a. w skład zespołu współpracujący z Ośrodkiem inspektor bhp oraz pracownik przeszkolony w zakresie bhp,
 - b. jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp, w skład zespołu wchodzi Dyrektor Ośrodka oraz pracownik Ośrodka przeszkolony w zakresie bhp,
 - c. w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty,
 - d. przewodniczącym zespołu jest inspektor bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu - przewodniczącego zespołu spośród pracowników Ośrodka wyznacza Dyrektor,
 - e. zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:
 - przesłuchuje poszkodowanego wychowanka (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa) sporządza protokół przesłuchania,

- przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są wychowankowie - przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności wychowanka - świadka i jego rodziców - sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku (dotyczy sytuacji określonej w pkt8),
 - uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, wychowawcy pod opieką, którego wychowanek przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek,
 - uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku,
 - sporządza protokół powypadkowy,
 - protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz Dyrektor.
- f. w sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu; członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym,
- g. przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego,
- h. z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców poszkodowanego wychowanka, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole,
- i. protokół doręcza się rodzicom poszkodowanego wychowanka, którzy potwierdzają to podpisem w protokole,
- j. organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek,
- k. jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w Ośrodku,
- l. w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu),
- m. zastrzeżenia składa się ustanie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu,
- n. zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:
- niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego,
 - sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy,
- o. zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący,
- p. po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący może:

- zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych,
 - powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
14. Dyrektor Ośrodka prowadzi **rejestr wypadków** wg wzoru określonego w rozporządzeniu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
 15. Dyrektor Ośrodka omawia z pracownikami okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
 16. Techniki i narzędzia monitorowania, dokumentacja:
 - a. Obserwacja (sale, urządzenia i wyposażenia budynku i terenu ośrodka - pod względem bhp).
 - b. Analiza dokumentacji (Rejestr wypadków, protokoły powypadkowe).
 - c. Sposoby gromadzenia danych: "Rejestr wypadków", Dokumentacja powypadkowa, Protokoły pokontrolne Dyrektora i instytucji zewnętrznych uprawnionych do kontroli.

OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UDZIELANIU PIERWSZEJ POMOCY POSZKODOWANYM W WYPADKACH

1. Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego (art. Kodeksu karnego).
2. Zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.
3. Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
4. Jeśli stwierdzisz, że sam nie potrafisz udzielić pierwszej pomocy, zorganizuj ją zawiadamiając placówkę służby zdrowia lub kogoś z otoczenia, kto potrafi jej udzielić.
5. Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby, w każdej sytuacji zapewnić poszkodowanemu ciepłe okrycie.
6. Nie lekceważyc nawet drobnych skaleczeń, każde skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć.
7. W przypadkach porażania prądem, braku oddechu, braku pracy serca, krwotoku, zatrucia i innych poważnych urazów - bezwzględnie wezwać lekarza (Pogotowie Ratunkowe).
8. Do chwili przybycia lekarza nie przerywać rozpoczętego sztucznego oddychania.

9. Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić.
10. Poszkodowanemu z utratą świadomości nie wolno podawać leków w postaci płynnej ani stałej (tabletki).
11. W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa, nie wolno bez koniecznej przyczyny zmieniać pozycji poszkodowanego.
12. Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

30.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA CHOROBA ZAKAŻNĄ

1. Po otrzymaniu od wiarygodnych osób lub z mediów informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u wychowanka należy powiadomić o tym fakcie Dyrektora Ośrodka.
2. Dyrektor potwierdza wiadomość u lekarza – jeśli to możliwe lub dyżurującego inspektora sanitarnego.
3. Dyrektor ustala z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
4. Dyrektor zawiadamia organ prowadzący oraz Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
5. Dyrektor nadzoruje przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników Ośrodka i wychowanków.
6. Dyrektor przygotowuje informację dla wychowanków i rodziców przy współpracy SANEPID-u w Radomiu.
7. Dyrektor organizuje (w razie potrzeby) spotkanie wychowanków, wszystkich pracowników Ośrodka z lekarzem chorób zakaźnych lub pracownikiem Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu.

31.

PROCEDURA PRZEKAZYWANIA WYCHOWANKÓW

Ośrodek ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo wychowanków od momentu przybycia do niego do czasu jego opuszczenia oraz w trakcie trwania wszystkich organizowanych zajęć szkolnych, pozaszkolnych i w grupach wychowawczych. Obszary działalności i odpowiedzialni:

- a) Za bezpieczne warunki nauki i pracy – Dyrektor Ośrodka.
- b) Za bezpieczeństwo wychowanków na lekcjach – nauczyciel danego przedmiotu.
- c) Za bezpieczeństwo wychowanków – wychowawca pełniący dyżur

- d) Za bezpieczeństwo na przerwach – wyznaczeni dyżurni nauczyciele.
 - e) Działalność pozalekcyjna (konkursy i olimpiady, koła zainteresowań, imprezy i uroczystości szkolne, wyjścia, wycieczki przedmiotowe i rekreacyjne) - nauczyciel/wychowawca prowadzący.
 - f) Działalność pozaszkolna: wyjazdy na konkursy, olimpiady, zawody sportowe. Za warunki lokalowe, bazowe - odpowiada właściciel lokalu, obiektu. Za organizację i przebieg konkursów, olimpiad i zawodów sportowych – odpowiada organizator. Za bezpieczeństwo uczestników – odpowiedzialni są opiekunowie grup, wychowawcy. Zachodzi też konieczność zabezpieczenia im opieki w czasie drogi na zajęcia i powrotu z nich również na terenie samego ośrodka. W szczególności dotyczy to nauczycieli i wychowawców kończących i rozpoczynających zajęcia tak z pojedynczym wychowankiem jak i z większą ich grupą.
1. Wychowanek, po powrocie do Ośrodka z domu powinien być przekazany przez przywożących go rodziców pod opiekę wychowawcy dyżurującego lub pedagoga/psychologa lub wychowawcy świetlicy.
 2. Wychowanek samodzielnie powracający z domu do Ośrodka zgłasza obecność wychowawcy, a jeśli są to godziny zajęć dydaktycznych zgłasza przyjazd pedagogowi/psychologowi lub wychowawcy świetlicy.
 3. Nauczyciel, wychowawca, pielęgniarka, zabierający wychowanka z zajęć grupowych (z klasy) na wszelkie zajęcia indywidualne lub badania lekarskie, są zobowiązani po ich zakończeniu odprowadzić go do nauczyciela lub wychowawcy prowadzącego w tym czasie zajęcia z grupą (z klasą) tego wychowanka.
 4. Nauczyciel lub wychowawca powracający z wychowankami z wycieczki przedmiotowej lub z innych zajęć poza Ośrodkiem przekazuje ich pod opiekę nauczycielowi mającemu aktualnie planową lekcję z jego klasą względnie zapewnia im swoją opiekę do czasu przerwy lub objęcia opieki nad wychowankami przez innego nauczyciela. Taka sama procedura dotyczy również podobnych sytuacji w grupach wychowawczych.
 5. Wychowankowie uczestniczący w zajęciach pozalekcyjnych na terenie Ośrodka są kierowani lub przyprowadzani z grup wychowawczych i przekazywani prowadzącemu te zajęcia oraz odbierani po ich zakończeniu.
 6. Rano po śniadaniu wychowawca dyżurujący przekazuje wychowanków na zajęcia szkolne lub wychowawcy świetlicy (jeśli zajęcia odbywają się później) udzielając w razie potrzeby informacji o ich stanie zdrowia, zażywanych lekach, bieżących problemach, ustaleniach itp.

7. Po zakończeniu obowiązkowych zajęć dydaktycznych, dydaktyczno-wyrównawczych oraz specjalistycznych, nauczyciele/specjaliści mający ostatnie zajęcia z wychowankami podczas popołudniowego apelu przekazują wychowanków wychowawcom grup wychowawczych, udzielając (w razie potrzeby) istotnych informacji dotyczących ich pobytu w szkole.
8. W razie nieobecności nauczyciela lub wychowawcy wychowankowie przekazywani są pedagogom pełniącym zastępstwo, co należy sprawdzić w opisie zastępstw. W przypadku braku wyznaczenia nauczyciela zastępującego, fakt powyższy należy zgłosić wyznaczonemu dyżurnemu nauczycielowi lub wychowawcy.
9. Po zakończeniu zajęć w grupach wychowawczych – wychowawcy podczas wieczornego apelu przekazują swoje grupy wychowanków pod opiekę wychowawcy pełniącego dyżur opieki nocnej, udzielając (w razie potrzeby) istotnych informacji.
10. **Ponieważ w przedstawionych procedurach trudno przewidzieć wszystkie możliwe się zdarzyć sytuacje, należy przyjąć generalną zasadę, że nauczyciel/wychowawca odpowiada za bezpieczeństwo wychowanka do momentu przekazania go innej osobie przejmującej nad nim opiekę i odpowiedzialność.**

32.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z WYCHOWANKIEM W PRZYPADKU SYMULOWANIA PRZEZ NIEGO CHORÓB, PODEJMOWANIA PRÓB MANIPULACJI ORAZ WYWIERANIA PRESJI NA KADRZE MOS

1. Wychowawca/nauczyciel dokumentuje zdarzenie w formie notatki służbowej.
2. Wychowawca/nauczyciel wyciąga konsekwencje zgodnie z obowiązującymi Zasadami Oceniania Zachowania i Czystości Wychowanków.
3. W przypadku, gdy wychowanek nadal będzie podejmował działania wymienione powyżej, czym będzie demoralizował rówieśników, otrzyma Naganę Dyrektora MOS zgodnie z Regulaminem Ośrodka.
4. Kolejnym etapem będzie skierowanie prośby do rodziców wychowanka o konsultację psychiatryczną podopiecznego.
5. Dyrektor w szczególnych wypadkach powiadamia Sąd Rejonowy Sądu Wydziału Rodzinnego i Nieletnich właściwy dla miejsca zamieszkania wychowanka.

33.

PROCEDURA STOSOWANIA ŚRODKÓW PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO WOBEC WYCHOWANKA

1. Dopuszcza się stosowania środków przymusu bezpośredniego wobec wychowanka wyłącznie w celu przeciwdziałania usiłowaniu targnięcia się nieletniego na życie lub zdrowie własne albo innej osoby.
2. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego nie może zmierzać do poniżenia lub upokorzenia nieletniego.
3. Środków przymusu bezpośredniego nie można stosować dłużej niż wymaga tego potrzeba, a także nie można ich stosować jako kary.
4. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego powinno być odpowiednie do stopnia zagrożenia i następować dopiero po uprzednim ostrzeżeniu o możliwości ich użycia.
5. Wobec nieletniego można stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:
 - a. siłę fizyczną;
 - b. umieszczenie w bezpiecznym pomieszczeniu.
6. W razie bezpośredniego, gwałtownego zamachu na życie lub zdrowie innej osoby, decyzję o zastosowaniu środka przymusu bezpośredniego podejmuje wychowawca/nauczyciel pod opieką, którego jest wychowanek.
7. Wychowanka, wobec którego zastosowano środek przymusu bezpośredniego, należy objąć wzmożonym oddziaływaniem psychologiczno-pedagogicznym. Powinno ono zmierzać w szczególności do rozładowania napięcia emocjonalnego i wyeliminowania agresji. Zakres i wyniki oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego odnotowuje się w dokumentacji nieletniego prowadzonej przez Ośrodek.
8. Użycie siły fizycznej polega na doraźnym, krótkotrwałym ręcznym obezwładnieniu wychowanka. Siłę fizyczną stosuje się w granicach niezbędnych do pokonania oporu nieletniego.
9. Siłę fizyczną może stosować, w razie konieczności, jednocześnie więcej niż jeden pracownik Ośrodka.
10. Siłę fizyczną stosuje się by:
 - a. odebrać wychowankowi przedmioty, które mogą być niebezpieczne dla życia lub zdrowia nieletniego lub innych osób, w szczególności przedmioty o ostrych krawędziach, okulary, pas, szelki, sznurowadła i zapalki,

- b. odosobnić wychowanka do pomieszczenia, którego wyposażenie uniemożliwia dokonanie przez nieletniego samouszkodzenia.
11. Systematyczne sprawdzanie stanu fizycznego i zachowania wychowanka nieletniego nie rzadziej niż co 15 minut.
12. W razie wystąpienia zagrożenia dla życia lub zdrowia wychowanka niezwłocznie powiadomić Pogotowie Ratunkowe, Policję, Dyrektora, rodzica oraz podjąć niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie życia i zdrowia wychowanka.
13. Notatkę służbową zastosowania środka przymusu bezpośredniego sporządza niezwłocznie pracownik, który podjął decyzję o zastosowaniu środka przymusu.
14. Zamieszcza się w niej w szczególności:
 - a. informacje o przyczynach zastosowania środka przymusu bezpośredniego, ze wskazaniem sytuacji,
 - b. opis zachowania nieletniego w trakcie stosowania środka przymusu bezpośredniego i po zastosowaniu tego środka,
 - c. wyniki badania lekarskiego,
 - d. dokładną godzinę oraz miejsce zastosowania środka oraz godzinę zakończenia stosowania środka,
 - e. imię i nazwisko oraz datę urodzenia nieletniego, wobec którego zastosowano środek przymusu bezpośredniego.
15. Notatkę potwierdzają podpisami zatrudnieni w Ośrodku pracownicy biorący udział oraz obecni przy stosowaniu środka przymusu bezpośredniego.
16. Nieletniemu przysługuje prawo złożenia skargi na zastosowanie wobec niego środka przymusu bezpośredniego w terminie 30 dni od chwili zakończenia jego stosowania. O prawie tym nieletniego poucza się bezpośrednio po zakończeniu stosowania środka przymusu bezpośredniego.

34.

PROCEDURY UDZIELANIA INFORMACJI O OŚRODKU I WYCHOWANKACH

1. Osobą kompetentną do udzielania informacji o placówce jest wyłącznie Dyrektor lub osoba upoważniona przez niego.
2. Do dokumentacji wychowanka dostęp mają: Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, prawnik, psychiatra, psycholog, pielęgniarka.
3. Wychowankowie i jego rodzice mają prawo wglądu do dokumentacji w obecności osoby do tego upoważnionej.

4. Pracownicy naukowcy Uniwersytetów oraz studenci do pracy naukowej za pozwoleniem Dyrektora.
5. Osoby korzystające z dokumentacji zobowiązane są do zachowania tajemnicy danych osobowych i opiekuńczych wychowanków.
6. Osobom postronnym nie udziela się informacji i nie udostępnia się dokumentacji wychowanków.

MOS Radom

SPIS PROCEDUR

1. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z WYCHOWANKIEM W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI O ZAGROŻENIU WYCHOWANKÓW DEMORALIZACJĄ I PRZESTĘPCZOŚCIĄ	2
2. SPOŻYWANIA NA TERENIE OŚRODKA ALKOHOLU, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH LUB BĘDACYM W POSIADANIU TYCH SUBSTANCJI.....	4
3. POSIADANIA PRZEZ WYCHOWANKA PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH	7
4. DOWIEZIENIA WYCHOWANKA POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.....	7
5. PALENIA PAPIEROSÓW.....	7
6. SAMODZIELNEGO WYJAZDU WYCHOWANKA Z OŚRODKA	8
7. SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA OŚRODKA PRZEZ WYCHOWANKA	9
8. WYSTĄPIENIA CYBERPRZEMOCY.....	10
9. GDY JEST SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA.....	11
10. WYCHOWANKA – OFIARY CZYNU KARALNEGO.....	11
11. UJAWNIENIA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANEGO NA TERENIE OŚRODKA.....	12
12. BÓJKI MIĘDZY WYCHOWANKAMI NA TERENIE OŚRODKA.....	13
13. STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA I CUDZEJ WŁASNOŚCI.....	13
14. NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA/WYCHOWAWCY LUB INNEGO PRACOWNIKA OŚRODKA.....	14
15. AGRESYWNEGO ZACHOWANIA PRACOWNIKA OŚRODKA WOBEC WYCHOWANKA.....	14
16. ZAKŁÓCANIA TOKU LEKCJI.....	15
17. SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA ZAJĘĆ LEKCYJNYCH LUB WYCHOWAWCZYCH.....	16
18. UCHYLANIA SIĘ OD OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I WAGARAOWANIA.....	16
19. GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA TERENIE OŚRODKA.....	17
20. INNYCH CZYNNOŚCI WYKONYWANYCH PRZEZ POLICJĘ.....	18
21. ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO WYCHOWANKA.....	19
22. ZABÓJSTWA/SAMOBÓJSTWA.....	20
23. SAMOUSZKODZENIA/SAMOOKALECZENIA WYCHOWANKA.....	21
24. ŻAŁOBY PO ŚMIERCI WYCHOWANKA (ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ).....	21
25. KONTAKTU Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ.....	22
26. WYSTĄPIENIA KRYZYSU WYCHOWAWCZEGO.....	22
27. EPIZODU PSYCHOTYCZNEGO WYCHOWANKA.....	23
28. ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA WYCHOWANKOM PODCZAS WYJŚĆ POZA OŚRODEK.....	24
29. ZAISTNIENIA WYPAKU WYCHOWANKA W MOS W RADOMIU.....	25
30. ZAGROŻENIA CHOROBA ZAKAŻNĄ.....	29
31. PRZEKAZYWANIA WYCHOWANKÓW.....	29
32. SYMULOWANIA I MANIPULACJI ORAZ WYWIERANIA PRESJI PRZEZ WYCHOWANKA.....	31
33. STOSOWANIA ŚRODKÓW PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO.....	32
34. UDZIELANIA INFORMACJI O OŚRODKU I WYCHOWANKACH	33